

Regeringskansliet
(Klimat- och näringslivsdepartementet)
och sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Energienheten, Pär Lydén

Ert datum
2025-05-15

Er beteckning
KN2025/01039

Vårt tjänsteställe, handläggare
FST STRA, Johan Askerlund

Vårt föregående datum Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens remissyttrande över Spänning i tillvaron – hur säkrar vi framtida elförsörjning? (SOU 2025:47)

Klimat- och näringslivsdepartementet har den 15 maj 2025 remitterat betänkandet *Spänning i tillvaron – hur säkrar vi framtida elförsörjning?* (SOU 2025:47) till Försvarsmakten för synpunkter.

Försvarsmakten konstaterar att utredningen avgränsat bort frågor om elberedskap och bedömer att betänkandets förslag inte i tillräcklig omfattning beaktat totalförsvarets krav vid utformning av sina förslag, vilket är Försvarsmaktens främsta synpunkt.

Försvarsmakten är starkt beroende av en fungerande elförsörjning. Hög tillförlitlighet i elsystemen och en robust, planerbar energiförsörjning är av stor betydelse för viktiga samhällsfunktioner och totalförsvarets verksamhet. Störningar och avbrott i elförsörjningen kan leda till allvarliga konsekvenser för såväl Försvarsmaktens och det övriga totalförsvarets verksamhet som för enskilda. En robust elförsörjning har även blivit ännu viktigare i och med Sveriges roll som allierad i Nato.

I betänkandet föreslås att regeringen tillsätter en statlig utredning som ska tydliggöra ansvarsförhållanden för aktörer inom elberedskap. Försvarsmakten anser att den nuvarande regleringen av området i stort är ändamålsenlig och att det inte finns behov av en större översyn. Det som däremot kan behöva utredas är huruvida Svenska kraftnät har tillräckliga mandat att genomföra uppgiften som framgår av myndighetens instruktion att ”i krig (...) tillgodose samhällets behov av elkraft genom att planera, leda och samordna elförsörjningens resurser¹”.

¹ 11 § förordning (2025:782) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät

(ASK)

Postadress
Försvarsmakten
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se

Denna uppgift ska genomföras med bl.a. Försvarmakten. Det framgår av betänkandet att Svenska kraftnäts expert lyft fram behovet av *”ett tydligt mandat för Svenska kraftnät att beordra berörda aktörer att vidta de åtgärder som krävs för att Svenska kraftnät ska kunna fullgöra de krav som framgår av paragrafen”*². Utredaren valde att inte gå vidare i frågan, vilket föranleder Försvarmakten att uppmärksamma betydelsen av att Svenska kraftnät har mandat att genomföra denna för totalförsvaret viktiga uppgift.

Regeringen föreslår även ge Energimarknadsinspektionen i uppdrag att ta fram ett förslag till ett verktyg som på ett säkert sätt förbättrar tillgången till data på elmarknaden. Försvarmakten har tidigare yttrat sig över förslag på framtagandet av ett sådant verktyg³. Försvarmakten anser att konsekvenser för Sveriges säkerhet måste utredas grundligt *innan* ett sådant verktyg kan införas, detta för att säkerställa att uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet inte riskerar att röjas. Uppgifter om Försvarmaktens elanvändning vid enskilda anläggningar, såväl som anläggningarnas existens och geografiska läge, kan nämligen omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och röra Sveriges säkerhet. Försvarmakten tillstyrker att det ges ut ett uppdrag att ta fram ett förslag på att ett sådant verktyg, men avstyrker att detta ska ske skyndsamt. Att omhänderta säkerhetsskyddsaspekter i arbetet bedömer Försvarmakten som viktigare än att det sker skyndsamt.

I betänkandet föreslås även att en metod för att specificera totalförsvarets behov av el vid höjd beredskap tas fram. Försvarmakten har inga synpunkter på att en sådan metod utreds igen⁴, men vill lyfta fram vikten av att en sådan metod måste kunna hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Se även resonemanget ovan.

Utredningen gör bedömningen att en kapacitetsmekanism i form av en strategisk reserv kommer att vara tillräcklig för att säkerställa tillräckliga resurser i elmarknaden i enlighet med Sveriges tillförlitsnorm och att det därför inte är motiverat att införa en marknadsomfattande mekanism. Försvarmakten har tidigare efterfrågat att det görs en analys inför val av en framtida utformning av kapacitetsmekanism. Försvarmakten anser att det positivt att sådan analys nu har gjorts och delar betänkandets bedömning.

Försvarmakten har i övrigt inga synpunkter på betänkandets förslag.

² S. 327 i betänkandet

³ 2017-10-16, Yttrande över remiss av rapporten *”Ny modell för elmarknaden”*, FM2017-16394:2

⁴ 2023-08-24, Uppdrag om energiförsörjning för totalförsvaret, KN2023/03802

I beredningen av detta ärende har brigadgeneral Andreas Odung, kommendör Anders Bäckström, forskare Linus Fast, handläggare Anna Sedvall Wiklund och central planerare Karin Hallman Sernelius deltagit.

Detta yttrande har beslutats av ställföreträdande chefsjurist Helene Arango Magnusson. I den slutliga handläggningen har deltagit, stabschef Hampe Klein, försvarsjurist Elisabeth Larsson och avdelningsdirektör Johan Askerlund, den sistnämnde som föredragande.

Helene Arango Magnusson
Ställföreträdande chefsjurist

Johan Askerlund

Sändlista

Regeringskansliet
(Klimat- och näringslivsdep.)

(kn.remissvar@regeringskansliet.se)
(kn.e.remissvar@regeringskansliet.se)

Som orientering

Regeringskansliet
(Försvarsdepartementet)

Inom HKV som orientering

FST (STRA, STÖD och JUR)
OPL